

SV.LOVRENČ v Slov goricah - ž.c.

Slikarija skoraj dovršena. V delu je kapela M.B. Izbera tonov nekoliko pone-
srečena, posebno barva sten je presladka. Smiljenje se doseže s tem, da se
stranice oken belo pobarvajo. Prav tako v ladji. S tem pride več živahnosti.
Bel naj b. tudi lok, ki vidi k kapeli M.B. Ne sporazum glede stebrov, ker je
prednja ploskev slikana rumeno, stranska v drugem tonu je ne logičen. Popra-
viti. Svetoval bi celo cist drugo barvo, slabo, event. belo. Častor v ladji
ni potreben, če se izvede je previsoko zasnovan.

Vel.oltar ima krasen marmor, ki se je izbornično očistil. Str. se renovirajo
po sistemu velikega. V pilastrih ladje so zazidani gotski polstebri, dokaz,
da je bila tudi ladja gotsko obokana. Reprogo v ladji odsvetujem.
Enostaven, ne previsok zokel.

Steles, LXXVIII, 29.8.1933, str. 38-39.

V prezbiteriju slikal steno J.Brollo. V ladji slika sv. ružine Alois Kasimir
1898. Krisus na križu R.Gaupmann 1870, kapela 1880 J.Brollo, druga kapela

Horvat 1933. Slika Brez madežne A:Kraus 1860.

Steles, LXXXIII, 30.7.1934, str. 51.

"ad a prav k tna, bn vlijena, seda bar čno izgleda, pa je bila pr= votno obokana. Slavolok gotski z gotskim žlebom. Prezbiterij velik, širok kot ladja. ~~bok~~ nek liko višji, sponi na služnikih na preprostih konzolah. Mrežast svod. Tebra se križajo deloma poznegotske odsekane gledajo preko križič.

"ad vel. oltarej m je velik okrogel sklepnik s kelihom in napisom 1526 A.F Plebanus. Na manjših sklepnih Marija in Čezus monogram, letn. 1885 in I.M.

V zakristiji vodi gotski portal, bogate profiliran.

3 oltarji iz okrog 1830, sprejemljiv, a nič posebnega. V cerkvi veliko navlake. Slab slikana.

I.Brollo pinxit.

Na jugu prezb. prizidana zakristija, na severu dolg prsotor(prejšnja zakristija in baročna kapelica. Novejše delo?

Križev pot ~~b~~ treba renovirati, 2 tabli uničeni.

Kor gotski, na križnih poznegotskih obokih.

Zvonik pred fasad. pozneje prizidan v 16. stol. Glavni portal polkrožen renes. oblike. Mešanica renes in g tike. Poglobitev pol renesansko gotsko listovje in plegalke.

Južna stena ladje in prezbiterija imata zmag opombe

Oporniki ladje bogati, spodaj podstavek, strešičasto okrašen, prav tako

zidec v sredi. Streha ima dve primitivni glavi in eno križno rožo. Ena kni ţ na roža je sedaj na stehni zakristije. V zidu ena rozeta, bržkone sklepnik gotskega oboka ladje. Na srednjem oporniku napis 1540 AF Plebs

Na fasadi prezbiterija 1528, na prezbiteriju 1519, na opornikih 1517 in 1518. Zunanjščina zelo slikovita.

Stele, L., 16.9.1931, str.38 - 39:

Križev pot: Sl. Pengov. Kompozicija sorodna oni na Bledu. Zlati okviri z naravnim lesom. Rdeča in mestoma bela barva prevladujeta. Priovedni koncept. Velikost primerna. Figure polnijo ploskve. prostor le naznačen, igra majhno vlogo. Jezus v beli suknnji in rdeči halji glavna oseba. Odgovorno v gestah. Hladno ozadje skupine. V l.pada Jezus, kakor v obeh naslednjih. gradacija padanja. Prvič se zgrudi na kolena, z levo in desno še objema križ in na levo nasloni glavo. - onemoglost. Drugič pade tako, da se drži le s sprednjim telesom po koncu na rokah. Križ pa se mu zvali na rame - nagel, nepreračunjen padec. Tretjič se zvali s prednjim telesom tako, da pade na obraz in roke nemočno oblez. Nagli padec opravičuje tudi čudna lega križa, ki ga morajo dvigati z njega. Skoz konture hladna okolica in rdeče odeta postava Jezusa. Ko ga v X postaže slečjo, hladno prevlada in do zadnje postaje, mračno hladno.

1933 renovirana, v treh tonih, rebra odkrita, renovirana oprava.

4 nova okna, sv. Jožef in sv. Matija 1935.

V kultur. Halli srednjih bil oben klein

Vurnikovo banderce z Brz madežno. Dober bronast lestenec. Slabe orglje, oba str. oltarja in mnogo drugega.

Na oporniku ladje 1540 AF PLEBS (=L)

Na sklepniku v prezbiteriju 1526 A F Plebanus - kelih.

Na oporniku prezbiterija zunaj 1517. Juž. oporniki ladje se končujejo(dva) v primitivnih glavah. Dober primer portala iz prehoda z gotike v renes.

Stele, LXXXVI, 24.10.1936, str.19 -20.

Rebra očistiti - naraven kamen, polja tonirati. Konzole barvati v sedanjem sistemu. Portal v zakristijo barvati v sedanjem sistemu v več barvah. Vso arhit. dekoracijo zabrisati. Brolove slike osnažiti. Slavolok očistiti in event. kolorirati. Sklepnike pisano poslikati. Sivkasta polja. Stena za kaka dva tona temnejša. Pritličje prezbiterija preproge. Obok v ladji barva reber. Štihkape kakor kape v prezbiteriju. Pilastri s kapiteli beli. Stene kakor v ladji.

Kapela Roženvenška se restavrira kakor je. V kapeli na mestu stare zakristije se lahko uredi po lastnem okusu. Očistiti kamen reber in lokov in stebrov. Portal previdno osnažiti. Monštranca okr. 80 cm vis. Napis: Georg Sliver Pfarrherr. Georg Ollperger verwalter im 1657.

Portreti župnikov v župnišču, slikal A. Kasimir 1894.

Stele, CXXV, 18.7.1933, str. 12-13.

Konserv. Kraus berichtet, dass folgende Arbeiten durchgeführt wurden: Isolierung des Mauerwerkes durch Ziehung eines Rabens. Rekonstruktion des Dachstuhles, Neudeckung mit Eternit. Letzteres ist um so mehr zu beklagen, als die Dachflächen im Verhältnis zur Raummasse sehr bedeutend sind. Während die Dachflächen bisher durch die vielen feinen Linien der Schindeldeckung belebt wurden, lassen die grossen Eternitplatten die Dächer ausserordentlich kahl wirken. Für die noch weiter vorzunehmenden Herstellungen wäre die Ergänzung der Verglasung und Legung eines neuen Fussbodens zu empfehlen.

MDZK: št.III.F.9, 1.1910, str. 348: Tätigkeitsberichte.

350 letnica cerkve (l. 1876) Marijin oltar je prenovil ^{po} platar Jurij Čuček v Mariboru

Slov. gospodar, 1876, 450.

Na zadnji stran bogato pozlačenega tabernaklja v glavnem oltarju šentlovrenške cerkve se nahaja na deski sledeči napis v črni barvi: "Tabernaculum hoc et altare majus S. Laurentis marti. atque altaria minora S. Crucis et S. Joannis Nep. curis et impensis R. D. Simon Povoden curati petov. et parochianorum erecta sunt anno 1830".

Viktor Skrabar: Simon Povoden. (1753-1841) ČZN. XXVIII. 1933. str. 217.

JURŠINCI (Jürschinzen)

Župna cerkev, posvečena sv. Lovrencu.

Pravilno orientirana cerkev stoji sredi vasi v nekoliko vzvišeni legi in n.v. ca 230m.

Viri in literatura: Farma kronika ; Steletovi zapiski iz let 1934 in 1935.

Karakteristika: Cerkev je dober primer poznogotske slovenjegoskičke cerkve, katero odlikuje lepa lega in slikovita zunanjščina. Sestavljajo jo: prizmatičen zvonik, pravokotna ladja z na severu prizidano, 5/8 zaključeno, enako visoko kapelo ter nekoliko višji, a enako širok 5/8 zaključeni prezbiterij, z na severu prizidano pritlično nekdanjo zakristijo, ki sega prav do kaže ter na jugu prizidano, nadstropno zakristijo. Cerkev je mešane gradnje, ometana. Strehe so opečne. Zvonikova je močno ulomljena, oktagonalna, piramidasta, pločevinasta.

Zunanjščina: Zvonik ima pristrešen, kamenit podstavek, v spodnjih dveh tretjinah šivane vogale, na vrhu pa profiliran, raven, maltast fabion. Členita ga dva močna klobasasta zidca, osvetljuje šest preprostih profilnih vanj pa vodi kamenit, členjen, ppk portal. V gornji tretjini stolpa so tri številnice in nad njimi štiri členjene, ppk bifore v pp okvirih, s profiliranimi policami in karnisami. Zvonico pokriva banja s sosvodenimi glavnimi portal pa je ppk, iz oseškega peščenca, z močno poglobitvijo in kaže mešanico renesanse in gotike. Zvonik je jasen prizidek, ker pokriva del portala. Portal je zanimiv zaradi dvojnosti njegovega stilnega

občutja. Spodnji del njegovih podbojev pokrivata profilirani, poglobljeni ppk polji, nato pa sledi enotno polje, po katerem se prepletajo krabe, povjavljata pa se tudi dve rozeti.

Sicer je zahodna fasada bp, vidni pa so klešani vogali s pristrešenim talnim židcem, ki ga ladja sicer nima, čeprav obteka žlebast kameniti fabion. Severna ladjina stena, ki je vidna le zahodno kapele, ima lunetasto okno s stopničastim ostenjem in načetek odstranjenega opornika. Kapelo obteka kamit, pristrešen talni zidec in plitev kankaven fabion, predira pa štiri pp oken v kamenitih, ušesastih okvirih, od katerih sta oba v poševnicah zazidana, obo v zahodni steni pa imata pravokotno mrežo. Nad okni so lunetasta polja, od katerih sta obe v poševnicah opremljeni z oknoma. Severni prizikel s konkavnim napuščem osvetljujeta kamnit pp okni s pravokotnima mrežama v severni steni in manjše enako okno v vzhodni.

Presbiterij obstopa šest opornikov, med katerima južnima je prizidana neogotska nadstropna zakristija. Obteka ga skupaj z oporniki cementno oblesen, pristrešen talni zidec, nato izpodžlebljen zidec, ki se pod okni pravokotno spušča in končno kamenit fabio n. Opornike s klešanimi čeli (oseki peščenec) zaključujejo pultaste strešiče iz enakega kamna. Vzhodna opornika nosita letnici 1517 in 1518., na južni steni pa je letnica 1519, na čelu s križno rožo na vrhu pa letnica 1528. Od oken je južno dvodelno s krogovičjem v bliki trilistov in enega štirilista, jugovzhodno in vzhodno pa sta zazidana. Oporniki se končujejo dober metér pod presbiterijevim fabionom. Okno zahodne zakristije je neogotsko, kar velja tudi za zakristijo, ki je nastala v letih 1868-1869 in je bp. Južna, k vasi obrnjena stran ladje je šekamnoseško najbogatejša. Je sicer brez talnega zidca, zato pa je krasijo originalen fabion na štirih koncih in v sredi tri rože. Trije nestopnjevani oporniki imajo tani zidec, okrašen s trikotnimi čeli, (po tremi na čelni in po dva na bočnih straneh), izpodžlebljen zidec s po petimi trikotnimi čeli in fialnimi rožami ter pultaste strešiče z usloženimi, profiliranimi čeli, zaključenimi z obraznima maskama in rozeto. Na srednjem opor-

niku je plošča z načetkom svitkovja in napisom: 154 o AF PLBS. Sedanjí okni sta neogotski, v zazidanem originalnem oknu pa stoji plastika sv Lovrenca, delo J. Hözlja. Pod tem oknom se nahaja bogat pp portal s palicastim profilom, konveksno gredo z napisom: 16 S. Lavrenti ORA P. NOBIS 86 in bogatim trikotnim čelom, počivajočim na dveh polžastih konsolah. Vratnice so iz 2. polovice 19. stoletja. V zahodnem delu ladjiné stene je vzidana rezeta, gotovo sklepnik od nekdajega ladjinega oboka. Neogotska okna so ~~xx~~ iz leta 1869, njihovo krogovičje je leseno, barvano steklo pa iz let 1935 in 1938 od trdkne Klein iz Ljubljane. Zadnjič je bila zunanjščina obnovljena leta 1963.

Notranjščina: Cerkev pokriva črno-beli odnosno rdeče-beli cementen tlak iz leta 1889, medtem ko severni prizidek pokrivajo šamotne plošče. Zidana pevska empora počiva na dveh okroglih stebrih z enakima, toda širšima bazama, ki nosita tri prirezane zašiljené loke in dva rebrasta križna oboka s konkavnimi rebri brez sklepnikov. Njena fasada je gladka, stopnišče je desno, v zvonik pa vodi pp portal s podbojema, prirezanima na ajdovo zrno.

Ladro členijo tri pari stenskih polslopov, ki nosijo banjo s štirimi pari močnih sosvodnic. Ventilacijska mreža je neogotska. Zašiljeni slavolek je močno obobjestransko izžlebljen. Po Steletovih zapiskih so bili leta 1933 najdeni v sedanjih polslopih še ohranjeni gotski služniki polstebrasteg profila, ki so dokázali, da je bila ladja že v pozni gotiki obokana.

Presbiterij pokriva mrežasti obok, ki počiva na petih parih polkrožnih služnikov. Ti v sredi stebe prehajajo v profilirane geometrične konsole, katerih eno krasí ščit s poševn. zlato črto. Rebra se presekajo, v temenu pa jih povezujejo en velik in širje majhni sklepniki. Veliki ima letnico 1526/A.F./ PLEBANUS in v sredi kelih, mali grbovni pa ima naslikan monogram Marija-Jezus ter letnici 1885 in 1833. Rebra so žlebastega profila. Na desno vodi rahlo ppu, kamenit portal v zakristijo z ravnimi stropovi. Portalov profil Žleb-palica-žleb palica-žleb se obrne spodaj nap

rej ter je ravno odsekana. Na levo vodi v prizidek bp ppu prehod. Prizidek pokriva banjo s tremi pari križajočih se sestavnic, opazna pa je tudi sled presbiterijevega talnega židca, ki dokazuje mlajši nastanek prizidka. V kapelo vodi iz ladje ppk slavolok, iz prizidka pa ppu prehod. Kapelo čle ni pilasterska arhitektura s popolnim ogredjem, pokriva pa banja s sedmimi sestavnicami. Napis na slavoločni steni pravi, da je bila kapela zgrajena pred okoli 200 leti, ima oltar iz leta 1876, leta 1880 pa je bila od J. Brölla freskana. Isti slikar je leta 1885 poslikal tudi presbiterij. Vsa notranjščina je bila obnovljena leta 1933 (Franc Horvat) in leta 1964. Kameniti školjkasti kropilniki so bp. Kamenit zbiralnik denarja pri glavnem vhodu je originalen.

Oprava: Glavni oltar je postbaročen izdelek iz leta 1833. Zidana pozna prizmatična menza s tabernakljem je ločena od nastavka, katerega tvori stebrišča arhitekture (dva para stebrov z kosoma ogredja) in krožno zaključena atika. Kipi v naravni velikosti so postavljeni piramidalno, tako da sledi Štefan, Ignacij, Lovrenc, Fr. Ksaverij in Florijan, ob strani pa stoji bp kipa obeh Src, delo Leopolda Perka iz Trojice iz leta 1902. Ogred je krasita vazi in efeba, atični del pa BO v gloriji. Oltar je dobre kvalitete, marmoracija je dobra, sicer pa kaže oltar postbaročne in klasicistične ostalane, v plastiki pa baročno tradicijo.

Stranska oltarja sta pendantia in iz istega leta 1832. Sta preprostega koncepta. Imata leseno prizmatično menzo, podstavek s stebromi in golšama, ki se ponovi, vmes pa neprekinjen nastavek, ki prehaja neposredno v krožno zaključeno atiko. Oltarja krasi nekaj putov. Kipi v osrednjem delu (križeva skupina) iz leta 1884 in prevelika LMB) so bp.

Oltar v roženveski kapeli je v zasnovi še originalen, a je bil leta 1876 popolnoma predelan. Menza je prizmatična, kamenita, nastavek sam pa je precej bogat, s kipi Urbanom, RRZVM in Sebastijana.

Oltar v prizidku je iz leta 1833. Ima leseno menzonišče pa krase kipi RIM Pieta iz leta 1908 ter Marjete in Barbare iz leta 1919 od Ivana Cesarja.

Oltar je bp.

Okrogla prižnica je iz istega časa in enako delo kot so oltarji. Njeno ograjo kraste tri reliefi štirih doprsnih evangelistov, baldahin pa štirje puti z znaki čednosti in dekalogom. Postbaročno, dobro marmorirano delo je bilo obnovljeno leta 1868 in 1933.

Krstilnik običajnega tipa je spodaj kamenit, zgoraj pa leseni ter ga krasí Ivan Sojčeva Jordanska skupina iz leta 1933. Krstilnik je istočasen z ostalo opravo.

Orglje se neogotsko delo iz leta 1814.

Križev pot je delo Slavka Pengova iz leta 1937 ter kvalitetno delo in dosežek našega predvojnega cerkvenega slikarstva. Kompozicijsko se naslanja na stenski Križev pot istega slikarja na Bledu.

Zakristijska omara je povprečno baročno delo iz 18. stoletja.

Spovednica je delo Ivana Sojča iz leta 1934.

Oprema: Slika ppk opl Križanega je delo Rudolfa Gaupmanna iz leta 1870 iz Ptuja.

Slika ppk opl sv. Družine je delo Alojza Kasimirja iz leta 1894.

Slika Brezmadežne je delo A. Krausa iz 1. 1869 in bp.

V zakristiji je reliktiar iz srebe 18., čolniček pa iz druge polovice 18. stoletja.

Zvonik: Je enotne gradnje razen samega vrha s streho, ki je iz leta 1865. Zvon ima zgoraj napis: ZU GOTTES EHR HAT MICH GEGOSSEN MATHAEUS KÖSTERBAUER IN XE GRAZ 1744, spodaj pa: AD REV. D. MAGISTER FRANCISCUS XAVERIUS HEIPEL PAROCHUS. Zvon krasí bogata ornamentika in reliefi Marijinega kronanja, Boštjana, MB ih Roka.

Drugi zvon je zagrebški ulivek iz leta 1947.

Podstrešje: Na oratorijevem podstrešju je presbiterijeva stena ometana ter je žazidano lunetasto okno. Ladijski obok je opečen. Kot dokazuje sled strehe na vzhodnem ladjinem čelu, je bila ta dvignjena ob priliki obokanja za ca 3 m. Ladijski obok je ali ne pozognogotski iz okoli 1540 ali pa baročen.

Ladja je imela tudi na severni strani tri opornike, sled enega je vidna zahodno prizidane baročne kapele. Za večjo starost ladje govorí nesoražmerje med njeno in presbiterijev velikostjo, saj je slednji zanjo preveč. Zvonik je prizidek, katerega vzhodna stena počiva na unutrašnjem nosilnem loku nad ladijskim obokom.

Tudi presbiterij je kamenite gradnje in opečnih obokov ter v celoti enotnega nastanka. Med leti 1517-1528 in okoli 1540 je moral biti mnogo višji od ladje, ki je bila takrat dvignjena, kot to dokazuje ohranjen poznegotski venčni zidec. Na kapelizem podstrešju je še v celoti ohranjen Žlebast kameniti fabion. Ker je stena povisana z opeko, dokazuje, da je ladja starejša in da je bila ca 3m nižja od današnje, vsled česar je presbiterij molel za tliko preko nje. Kapela in severni prizidek sta istočasna, le da je imel prizidek prvotno taven strop, lesen, in je obok šele kasnejši vdevek. Najmlajša je neogotska zakristija na južni strani presbiterija. Zvonikov zaključek in streha sta iz leta 1865.

Resume: Cerkev sv. Lovrenca se prvič omenja leta 1322., ko se opisujejo meje salzburške posesti. Sedanja ladja je v svojem jedru morda še iz tega časa. Simon Povoden je leta 1830 še našel reliktar iz leta 1445 v podrtem glavnem oltarju. Sedanji presbiterij je na tal med leti 1517-1528. in leta 1535 posvečen skupaj z Marijini oltarjem v sredi cerkve. Okoli leta 1540. je bila ladja povisana in obokana ter vstavljena pevska empora. Leta 1686 bila prizidana kapela RVM innarejen južni portal ter severni prizidek.

Zvonik je starejši od kapele, vendar mlajši od povisave in obokanja ladje ter ga lahko datiramo na začetek 17. stoletja. Barokizacija cerkve se je verjetno izvršila že v 18. stoletju, ko je prizidek tudi dobil oboke. Zvonikov zaključek je iz leta 1865, neogotska zakristija pa iz let 1868-1869, ko je bila cerkev tudi nekoliko regotizirana (okna). Zadnja obnova cerkve se je izvršila v letih 1963-1964 ter je cerkev konzervatorsko pravilno prezertirala.

Prvi župnik, ki je znan, je bil 1.1517 umrli Andrej Pistor, ki je začel gradnjo presbiterija.

Okolica: Župnišče je nadstropno, 6 x 3 osno poslopje s preprestim kon-solastim portalom z napisom A.J. 1857, katerega južni 2x 3 osni del s kamnito okvirjenimi okni je najstarejši del stavbe. Pozidano je bilo med leti 1657-1687, leseno nadstropje je zamenjalo z zidanim med leti 1826-1836, predelano leta 1857, sanitarni prizidek pa je dobilo leta 1902. V župnišču se hrani velika in lepa poznegotsko-renesančna monštranca z napisom: GEORG SLIWER PFAERER IN GEORG OLLPEYER VERWALDER IN 1657. Nodus ima oblike bogatéga baročnega štirilista, katerega krase operotničene angleške glavice, dva fruktona, dva večja okrogla reliefs (Trojice, Jurij ubija zmaja) in štiri manjši okrogli reliëfi evanđelistov. Sledi okrogel nodus, okrašen s sadjem, nato pa sam nastavek z ovalnim sanktuarijem ter tremi filialnimi stolpiči s kipci Lovrenca, MB in Andreja. V gornjem delu je monštranca še popolnoma gotsko koncipirana ter izteka med tremi preslegastimi stolpiči v osem fial s križnimi rožami na vrhu. Na vrhu stolpičet so dva angelčka z armo Christi in Križani. Monštranca je zaradi svoje kvalitete potrebna posebne zaščite.

Tu se nahajajo tudi portreti župnikov Antona Kremlja (1790-1844) Antona Jeklina (1796-1867) in Jakoba Meška (1824-1900), ki so delo Alojza Kasimirja iz leta 1894. Kip MB z otrokom, ki je spodaj s odrezan, je dobro baročno delo iz srede 18. stoletja, toda z uničeno polihromacijo.

Pokopališče je nasedanjem mestu od leta 1799 ter je bilo ~~zakladanje~~ povečano leta 1929.

Spomenik padlim vojakom iz prve svetovne vojne pred župniščem je iz leta 1929.

Pred cerkvijo stojita dva velika kostanja, ki dopolnjujeta njeno podobo. Stara šola odnosno mežnarija je iz leta 1820, nova pa iz 1895.

Konservatorske opombe: Cerkev je v redu vzdrževana.

Registerske opombe: Vzdrževalne stroške krije imetnik spomenika.

Podatki: Juršinci, parc. Štev. 2, vlož. št. 64.

Ostalo: Na griču se je po 1.1761. začelo graditi cerkev, ki pa ni bila

nikdar dokončana, ker jo je ustavil Jožef II.

Kapele v Župniji so od druge polovice 17. stoletja naprej ter bp. Najstarejša je ona na Mostju (Janeza Nepomuka) iz prve polovice 19. stoletja. Mnoge med njimi jе okoli leta 1910 pošlikaval Jernej Košar iz Jamne pri Vidmu ob Ščavnici.

Jože Curk: Zapiski mariborske topografije, 1962(?).

"... pri sv. Lorencu v Slovenskih goricah smo obhajali lepo slovenost; ta dan smo namreč /na dan BDM prečistega spočetja/ v turn potegnili veli zvon, črez 20 centov težak, kterege nam je daleko po svetu sloveči gosp. A. Samassa v Ljubljani vliš. Ta zvon so farmani napravili na spomin dobre leta 1856....." Sledi nekaj kitic pesmi, v kateri opeva zvon. Hvale ni bilo ne konca ne kraja ...." Mnogi so rekli: Kak lepo poje! Ta zvon ni daleko okoli nikdi para!..."

Novičar iz avstrijanskih krajev. Iz Ptujске okolice /piše/ A.S. NOVICE 6. januar 1858, L. XVI., list 1., str. 6.